

1 Μαΐου 1886

Εργατική Πρωτομαγιά

Σχεδόν ένας αιώνας αγώνων χρειάστηκε για να καθιερωθεί η μεγαλύτερη εργατική κατάκτηση όλων των εποχών: Το οχτάωρο που πια θεωρείται ξεπερασμένο. Παγκόσμιο αίτημα των εργατών από το 1829, καθιερώθηκε με διεθνή σύμβαση εργασίας, μόλις το 1919. Η Ελλάδα, η Σοβιετική Ένωση, η Γαλλία, η Σουηδία και η Νορβηγία ήταν τα πρώτα κράτη που την υπέγραψαν. Νωρίτερα, μόνον οι εργαζόμενοι της πολιτείας Βικτόρια, στην Αυστραλία, είχαν αυτό το προνόμιο, και μάλιστα από το 1856.

Το αίτημα «8 ώρες δουλειά, 8 ώρες ψυχαγωγία και μόρφωση, 8 ώρες ύπνος» οδήγησε στην παναμερικανική απεργία της Πρωτομαγιάς του 1886, που κατέληξε σε συγκρούσεις εργατών και αστυνομίας. Τα μηνύματα που έφταναν στο προεδρικό μέγαρο, ήταν σαφή: Οι εργάτες διαδήλωναν μαχητικά σε όλες τις αμερικανικές μεγαλουπόλεις. Ο νέος δημοκρατικός πρόεδρος, Στέφεν Γκρόβερ Κλίβλαντ, έδωσε την άδεια να επέμβει και η πολιτοφυλακή. Την ημέρα εκείνη, στο Σικάγο, η αστυνομία και η πολιτοφυλακή άνοιξαν πυρ κατά των διαδηλωτών. Αμέτρητοι οι νεκροί και η απεργία πνίγηκε στο αίμα. Τρία χρόνια αργότερα, στο διεθνές εργατικό και σοσιαλιστικό συνέδριο στο Παρίσι, ύστερα από πρόταση της Εργατικής Ένωσης των ΗΠΑ, η Πρωτομαγιά καθιερώθηκε ως παγκόσμια γιορτή των εργατών. Μια γιορτή που οι εργαζόμενοι τιμούν πάντα με απεργία. Για πρώτη φορά, η εργατική Πρωτομαγιά γιορτάστηκε το 1890.

1707: Η Σκωτία και η Αγγλία ενώνονται και παίρνουν το όνομα Μεγάλη Βρετανία.

1876: Η Βρετανική Κυβέρνηση περνάει τον νόμο με τον οποίο η Βασίλισσα Βικτορία ανακηρύσσεται αυτοκράτειρα των Ινδιών.

1898: Στη ναυμαχία του Κόλπου της Μανίλα στον Ισπανο - Αμερικανικό Πόλεμο, δυνάμεις των ΗΠΑ καταστρέφουν τον ισπανικό στόλο και μπλοκάρουν τον κόλπο για τρεις μήνες πριν να κυριεύσουν την ίδια την Μανίλα.

1925: Η Κύπρος γίνεται επίσημα Βρετανική αποικία. Είχε δοθεί στην Βρετανία από την Τουρκία το 1878 και προσαρτήθηκε στην Βρετανική Αυτοκρατορία το 1914.

1945: Ο υπουργός Προπαγάνδας των Ναζι, Τζόζεφ Γκέμπελς, αυτοκτονεί στην ανθρακαποθήκη του στο Βερολίνο. Είχε γεννηθεί το 1897.

1960: Η Σοβιετική Ένωση καταρρίπτει το αμερικανικό κατασκοπευτικό αεροπλάνο U - 2 με πιλότο τον Γκάρι Πάουερς, που φυλακίστηκε για κατασκοπεία ως τον Φεβρουάριο του 1962.

1976: Σε αυτοκινητιστικό δυστύχημα, σκοτώνεται ο ανεξάρτητος βουλευτής και αντιστασιακός Αλέκος Παναγούλης. Είχε γεννηθεί στις 2 Ιουλίου του 1939.

1990: Τα κινεζικά στρατεύματα αρχίζουν να αποχωρούν από τη Λάσα, πρωτεύουσα του Θιβέτ, μετά την άρση του στρατιωτικού νόμου.

1995: Η Κροατία ανακτά την επαναστατημένη σερβική Δυτική Σλαβονία, την οποία είχε χάσει το 1991.

1997: Το κόμμα των Εργατικών με ηγέτη τον Τόνι Μπλερ σημειώνει σαρωτική νίκη στις εκλογές της Βρετανίας και εκτοπίζει τους συντηρητικούς από την εξουσία, έπειτα από 19 χρόνια..

1999: Νατοϊκοί πύραυλοι χτυπούν λεωφορείο πάνω σε γέφυρα, στην περιοχή Λούζανε της Σερβίας και σκοτώνουν 41 άμαχους ανυποψίαστους επιβάτες.

2011: Πράκτορες της CIA σκοτώνουν στο Πακιστάν τον ηγέτη της Αλ Κάιντα, Οσάμα μπιν Λάντεν, Νο 1 καταζητούμενο από τις ΗΠΑ. Είχε γρνηθεί στις 10 Μαρτίου 1957, στη Σαουδική Αραβία.

Η 1^η Μαΐου στον πολιτισμό

1 Μαΐου 1873

Ο Ντέιβιντ Λίβινγκστον

Ο Ντέιβιντ Λίβινγκστον γεννήθηκε στα 1813, στη Σκωτία. Συνδυάζοντας την εξερεύνηση με την ιεραποστολή, αφιερώθηκε, από το 1849, στην αναζήτηση νέων τόπων στην Αφρική και στην προσπάθεια να εκπολιτίσει τους εκεί ιθαγενείς. Ανακάλυψε τη λίμνη Νγκάμι, τους καταρράκτες του Ζαμβέζη και στη λίμνη Νιάσσα και εξερεύνησε τα υψίπεδα μεγάλων λιμνών. Στα 1869, ήταν διάσημος αλλά εξαφανισμένος. Είχε χωθεί βαθιά μέσα στη ζούγκλα και τον θεωρούσαν χαμένο.

Τον ίδιο καιρό, ο δημοσιογράφος της «Νιού Γιork Χέραλντ», Χένρι Στάνλεϊ ([βλ. 10.6.1841](#)), βρισκόταν στην Αιθιοπία, που οι Ευρωπαίοι ονόμαζαν Αβησσυνία (πορτογαλική παραφθορά της αραβικής El Habesha). Εκεί, δέχτηκε ένα τηλεγράφημα από τον εκδότη του με την εντολή: «Βρείτε τον Λίβινγκστον».

Ο Στάνλεϊ δεν έχασε καιρό: Πήγε στην Ταγκανίκα και, στις 28 Οκτωβρίου 1871, εντόπισε τον Λίβινγκστον. Ιστορική έμεινε η λακωνική συνομιλία τους: «Ο κ. Λίβινγκστον, υποθέτω». Ο ιεραπόστολος απάντησε ξερά: «Ναι».

Ο «εξαφανισμένος» εξερευνητής είχε έξι χρόνια να μιλήσει με λευκό και δυσκολευόταν. Οι δυο άνδρες απέδειξαν ότι η λίμνη Ταγκανίκα δεν είναι πηγή του Νείλου. Την επόμενη χρονιά, ο Στάνλεϊ γύρισε από την Αφρική και έγραψε το βιβλίο «Πώς βρήκα τον Λίβινγκστον». Οι πολλοί δεν τον πίστεψαν και τον είπαν μυθομανή. Θύμωσε και κίνησε για νέες έρευνες στην Αφρική, ενώ ο Λίβινγκστον πέθανε στο Τσιτάμπο της Ζάμπια, την Πρωτομαγιά του 1873.

1786: Πρεμιέρα (στη Βιέννη) της όπερας του Μότσαρτ «Οι γάμοι του Φίγκαρο».

1873: Στο Τσιτάμπο της Ζάμπια, πεθαίνει ο Σκοτσέζος εξερευνητής Ντέιβιντ Λίβινγκστον. Εξερεύνησε την Αφρική. Γεννήθηκε το 1813.

1884: Στο Σικάγο, αρχίζει το κτίσιμο δεκαώροφου κτιρίου με χρήση ατσαλιού στο εσωτερικό του. Είναι ο πρώτος στον κόσμο ουρανοξύστης.

1909: Στη Μονεμβασία, γεννιέται ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος. Πέθανε, στις 11 Νοεμβρίου 1990.

1931: Ανοίγει και επίσημα το 102όροφο κτίριο Εμπάιερ Στέιτ στη Νέα Υόρκη, το ψηλότερο κτίριο του κόσμου στην εποχή του.

1937: Πέντε ημέρες μετά τον βομβαρδισμό της βασκικής πόλης από τους Γερμανούς, ο Πάμπλο Πικάσο αρχίζει να συνθέτει τον πίνακά του «Γκουέρνικα».

1994: Σε δυστύχημα κατά τη διάρκεια του Γκραν Πρι στο Σαν Μαρίνο, πεθαίνει ο Αϊρτόν Σένα, τρεις φορές παγκόσμιος πρωταθλητής ράλι αυτοκινήτων φόρμουλα 1.

1998: Το συμβούλιο κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνέρχεται στις Βρυξέλλες και αποφασίζει την οριστική Οικονομική και Νομισματική Ένωση (ΟΝΕ) και την ένταξη της Ελλάδας σε αυτήν από το 2001. Το ενιαίο νόμισμα «ευρώ» αποφασίζεται να κυκλοφορήσει το 2002.

2004: Με επισημότητα, στο Δουβλίνο, η Ευρωπαϊκή Ένωση υποδέχεται τα δέκα νέα κράτη μέλη της: Κύπρο, Πολωνία, Τσεχία, Σλοβακία, Ουγγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Σλοβενία και Μάλτα. Η Ευρωπαϊκή Ένωση «των 15» γίνεται «των 25».

2018: Σε ηλικία 81 χρόνων, πεθαίνει η τραγουδίστρια, Ζωή Κουρούκλη. Μεσουρανούσε στην δεκαετία των '60.

2021: Η γυναικεία ομάδα πόλο του Ολυμπιακού κατακτά το πρωτάθλημα Ευρώπης, νικώντας στον τελικό της Βουδαπέστης την ουγγρική Ντουναϊσβάρους με 7 - 6. Είναι το δεύτερο ευρωπαϊκό πρωτάθλημα που κατακτά και, συνολικά, ο τέταρτος ευρωπαϊκός τίτλος.